

Sådan må de voksne bruge magt

- når du bor på en delvis lukket afdeling

De voksne på din afdeling skal passe på dig og de andre unge, som du bor sammen med.

Derfor har de forskellige muligheder for at gribe ind, fx for at løse en voldsom konflikt. Det kaldes **“at bruge magt”**.

Der er regler for, hvornår og hvordan de voksne må bruge magt.

På de næste sider kan du læse om, hvordan reglerne er, når du bor på en delvis lukket afdeling.

Du kan også se mere i videoen lige her:

Udgivet: Februar 2026

Udgivelse: Social- og Boligstyrelsen

INDHOLD

Hverdagen på en delvis lukket afdeling	2
Der skal være en husorden	3
De voksne må bruge magt	5
Vigtige regler for de voksnes brug af magt	6
Hvornår må de voksne bruge magt?	6
Hvordan må de voksne bruge magt?	7
Sådan kan det foregå, når de voksne bruger magt	8
Hvis noget er ved at blive ødelagt	8
Hvis en ung gør noget farligt eller bryder reglerne i husordenen	9
Hvis en ung stikker af	9
Hvis det er skadeligt for en ung at tage væk	10
Hvis det er nødvendigt at begrænse en ungs adgang til at have digitalt udstyr	10
Hvis de voksne tror, at en ung gemmer ting, som man ikke må have	11
Hvis de voksne er bekymrede for en ungs kommunikation med bestemte personer	12
Når en voksen har brugt magt	13
Der er altid voksne, der kan hjælpe dig	14

HVERDAGEN PÅ EN DELVIS LUKKET AFDELING

En delvis lukket afdeling er en form for børne- og ungehjem, hvor der er særlige rammer og regler. Sådan er det, fordi unge, der bor på en delvis lukket afdeling, har nogle særlige behov for støtte og hjælp fra de voksne.

Derfor må de voksne forhindre dig i at tage afsted fra afdelingen, hvis de mener, det er nødvendigt for at passe på dig. De kan fx holde fast i dig, hvis du er ved at tage afsted, og de mener, at det vil skade dig.

De kan også holde dig på en afdeling, hvor vinduer og døre er låst. Det kan de gøre i op til fem dage i træk, hvis de mener, at du vil forlade afdelingen uden at have aftalt det, og at det vil skade dig, hvis du tager afsted.

De særlige regler betyder også, at der er TV-overvågning i alle de fælles rum, så de voksne hele tiden kan følge med i, hvad der sker. Og så er der alarmer ved jeres døre, som kan slås til, hvis de voksne er bekymrede for, at I vil forlade afdelingen.

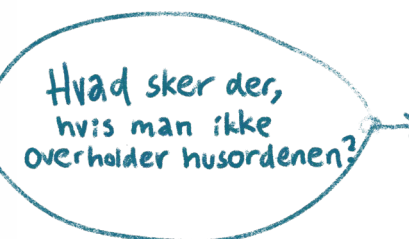

Der skal være en husorden

På en delvis lukket afdeling skal der være en "husorden". I husordenen kan du læse om de regler, som alle børn og unge på afdelingen skal følge. Reglerne skal hjælpe jer med at få jeres hverdag til at fungere sammen.

I husordenen er der regler om:

- Senge- og vækketider og tider for ro på værelserne.
- At I skal være ordentlige mod hinanden og mod de voksne.
- At I skal møde til bestemte aktiviteter i hverdagen, fx skole.
- At det er forbudt at indtage stoffer og alkohol, og at I kun må ryge udenfor.
- Hvornår og hvordan I må have besøg.
- Hvordan I må have og bruge digitalt udstyr, som kan bruges til at kommunikere med andre, fx telefon eller computer.

Hvis du bryder reglerne

De voksne skal sørge for, at du forstår, hvad der står i husordenen, så du har mulighed for at følge den.

Hvis du alligevel bryder de regler, der er skrevet ned, har de voksne lov til at reagere på en måde, som gør, at du bedre kan overholde reglerne fremover. Det kan fx være, at du ikke må se film om aftenen mere, hvis du har svært ved at overholde reglerne om at komme op om morgenen.

De voksne kan også bruge fysisk magt for at få dig til at overholde reglerne. Det kan du læse mere om senere i den her pjece.

Og så kan de voksne i kommunen i særlige tilfælde også beslutte at tage alle eller nogle af dine lommepege i en bestemt periode. Det kan fx være, hvis du bryder reglerne flere gange efter hinanden eller gør det på en voldsom måde.

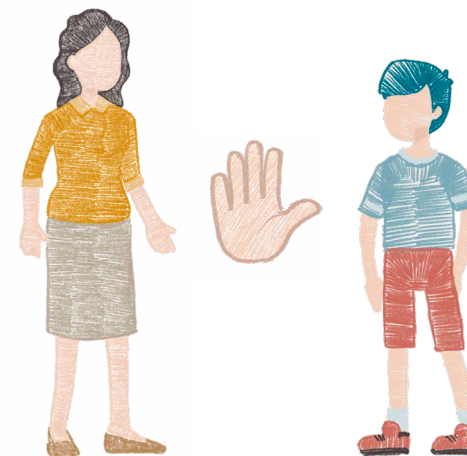

DE VOKSNE MÅ BRUGE MAGT

Når du bor på en delvis lukket afdeling, er det de voksne der, som har ansvaret for at passe på dig og de unge, som du bor sammen med.

Det står i en lov, der hedder "**voksenansvarsloven**".

I loven står der også, at de voksne har lov til at bruge magt over for en ung i helt bestemte situationer.

Det betyder, at de voksne i særlige situationer kan bruge deres fysiske magt. Det kan fx være ved at holde fast i en ung eller ved, at de fører den unge væk fra et sted.

Det betyder også, at de voksne i særlige situationer kan begrænse den unges privatliv. Det kan fx være ved, at de i en bestemt situation undersøger den unges værelse for at finde bestemte ting.

Samlet kan man kalde det "**at bruge magt**".

VIGTIGE REGLER FOR DE VOKSNES BRUG AF MAGT

Der er nogle bestemte regler for, hvad der skal til, for at de voksne må bruge magt over for en ung. Og også for, hvordan de må bruge magt.

Det er godt at kende til reglerne, fordi de altid gælder – uanset hvilken form for magt de voksne bruger.

I loven kaldes reglerne for principper.

Hvornår må de voksne bruge magt?

- ✓ De voksne må kun bruge magt som en undtagelse. Det vil sige, når der ikke er andre måder at løse et problem på. Og de skal altid først prøve at løse problemerne uden. Det kan fx være ved at tale med den unge.
- ✓ De voksne må kun bruge magt i særlige situationer, hvor det er absolut nødvendigt for at passe på dig, andre unge og voksne eller jeres ting. Eller i situationer, hvor det er nødvendigt for at sikre, at I overholder regler, og at det er trygt og rart for alle at være på afdelingen. De må aldrig bruge magt for at straffe en ung.

Hvordan må de voksne bruge magt?

- ✓ Når de voksne bruger magt, skal de gøre det på en måde, der passer til, hvor stort et problem der er. Fx må de voksne fastholde en ung så længe, det er nødvendigt, hvis det er for at forhindre, at den unge slår et andet barn. Men de må kun fastholde en ung i meget kort tid, hvis det er for at forhindre, at den unge ødelægger en ting.
- ✓ Når de voksne bruger magt, skal de altid gøre det så skånsomt – altså forsigtigt – og i så kort tid som muligt.

Hvem beslutter det?

Nogle former for magt kan de voksne på børne- og ungehjemmet selv beslutte at bruge. Andre former for magt skal besluttes af nogle andre voksne fra fx kommunen.

Uanset hvad, skal der altid være helt særlige grunde, hvis de voksne skal bruge magt over for en ung.

SÅDAN KAN DET FOREGÅ, NÅR DE VOKSNE BRUGER MAGT

De voksne på en delvis lukket afdeling kan bruge magt på forskellige måder. Hvad de må gøre, afhænger af, hvad det er for et problem, de vil løse.

På de næste sider kan du læse nogle eksempler på, hvad de voksne må gøre i forskellige situationer.

Hvis noget er ved at blive ødelagt

Hvis en ung er ved at ødelægge noget, må de voksne i kort tid holde den unge fast. De må også føre den unge væk. Det hedder **"afværgehjælp"**.

Hvis en ung gør noget farligt eller bryder reglerne i husordenen

De voksne må i særlige situationer holde fast i en ung eller føre den unge til et andet rum. Det kalder man for **"fysisk magtanvendelse"**.

De voksne må lave en fysisk magtanvendelse, når den unge er til fare for sig selv eller andre mennesker. Og så må de gøre det, når det er nødvendigt for at få den unge til at overholde husordenen.

Hvis en ung stikker af

Nogle gange sker det, at en ung stikker af fra afdelingen og ikke vil komme tilbage frivilligt. Det kalder man at **"rømme"**.

Når en ung rømmer, må de voksne i nogle tilfælde føre den unge tilbage til afdelingen. Det hedder at **"tilbageføre"**. Det må de, hvis der er en risiko for, at den unge skader sig selv eller andre ved at være væk.

Hvis det er skadeligt for en ung at tage væk

De voksne må forhindre en ung i at tage afsted fra afdelingen, hvis det er nødvendigt for at passe på den unge. De kan fx holde fast i den unge, hvis den unge er ved at tage afsted, og de mener, at det vil skade den unge.

De voksne kan i helt særlige situationer også holde den unge på en afdeling, hvor vinduer og døre er låst. Det kan de gøre i op til fem dage i træk, hvis de mener, at den unge vil forlade afdelingen uden at have aftalt det, og at det vil skade den unge at tage afsted.

Det må kun ske, når kommunen har besluttet, at der er risiko for, at den unge vil tage alvorligt skade af at forlade afdelingen, og at det er afgørende for behandlingen af den unge at blive på afdelingen.

Hvis det er nødvendigt at begrænse en ungs adgang til at have digitalt udstyr

Lederen kan beslutte, at en ung ikke må have bestemt digitalt udstyr i et kort stykke tid. Det kan fx være mobiltelefon, computer eller PlayStation.

Det kan lederen bestemme, hvis det er nødvendigt for at sikre, at den unge kan blive ved med at have det godt og udvikle sig.

Den unge skal have at vide, hvor længe de voksne tager en ting, og skal også have tingen tilbage, når tiden er gået.

Hvis de voksne tror, at en ung gemmer ting, som man ikke må have

Hvis lederen har besluttet, at det er nødvendigt, må de voksne undersøge en ung. De må også undersøge den unges værelse, skabe og lignende.

Det kan være, hvis de voksne har en grund til at tro, at den unge har noget, man ikke må have – fx stoffer eller alkohol. Eller ting, som kan være farlige, fx en kniv eller fyrværkeri.

Det kan også være, hvis det er nødvendigt, for at de voksne kan tage en bestemt ting fra en ung, som det er blevet besluttet, at den unge ikke må have i en periode, fx en telefon eller PlayStation.

Der gælder nogle regler, når de voksne skal lave en undersøgelse:

- ✓ Den unge har altid lov til at få at vide, hvorfor de voksne undersøger noget. Og hvis det er muligt, skal den unge have mulighed for selv at finde de ting, som de voksne vil lede efter.
- ✓ Når de voksne undersøger den unge, må de mærke uden på tøjet og tjekke lommer og sko. De må også bede den unge om at tage sit overtøj, sin hovedbeklædning og sine sko af. Det skal være to voksne med samme køn som den unge, der laver undersøgelsen – hvis det er muligt.
- ✓ Når de voksne undersøger den unges værelse eller ting, skal den unge have lov til at være der, hvis det er muligt.

Hvis de voksne er bekymrede for en ungs kommunikation med bestemte personer

De voksne kan i en bestemt periode tjekke, hvad en ung skriver og taler med bestemte personer om. Det kan fx være ved at læse beskeder eller at lytte med på telefonsamtaler.

Det må de kun, når børne- og ungeudvalget i kommunen har besluttet, at det er nødvendigt, for at den unge kan være sund og udvikle sig.

En ung kan sige nej til, at de voksne læser beskeder eller lytter med til samtalen. Men så kan de voksne fx aflyse en telefonsamtale.

De voksne må **aldrig** tjekke, hvad en ung skriver med sin advokat eller de offentlige myndigheder om.

Det kan fx være børne- og ungerådgiveren fra kommunen.

Hvis en ung er dømt for noget kriminelt

Lederen af afdelingen kan i nogle helt særlige og akutte situationer bestemme, at de voksne skal følge med i fx en konkret telefonsamtale, som er i gang.

Det gælder, hvis en ung er på afdelingen, fordi den unge har fået en dom.

Så kan lederen bestemme, at det er nødvendigt, at de voksne lytter med, fordi det kan skade ordenen og sikkerheden på institutionen, hvis ikke de voksne hører med på samtalen.

NÅR EN VOKSEN HAR BRUGT MAGT

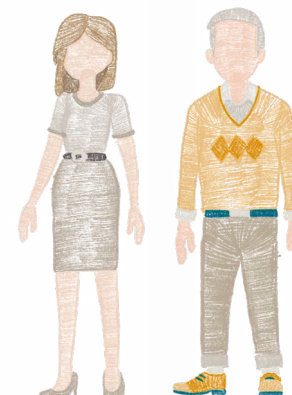
Det er vigtigt, at der bliver holdt øje med, hvornår og hvordan de voksne bruger magt. Derfor skal det skrives ned, og der er flere forskellige personer, der skal have besked om det.

Hvis de voksne har brugt magt over for dig, skal de gøre to ting:

- ✓ Først skal de sørge for at skrive det, de oplever, der er sket, ind i et skema. Det kaldes en **"registrering"**. Du skal have at vide, hvad de voksne skriver i skemaet. Og du skal spørges om, hvad du oplevede, der skete, så det også kan komme med. Du kan selv skrive din oplevelse ned, men du kan også få hjælp til det fra en af de voksne.
- ✓ Bagefter skal de voksne sørge for, at skemaet bliver sendt til din børne- og ungerådgiver og til Socialtilsynet, der skal holde øje med alle børne- og ungehjem i Danmark. Det kaldes en **"indberetning"**. Dine forældre og den kommune eller region, som har ansvaret for din afdeling, skal også have besked.

De voksne skal både lave registreringen og indberetningen, inden der er gået 72 timer. Det vil sige tre døgn.

72 timer

Her kan du se en video om det

DER ER ALTID VOKSNE, DER KAN HJÆLPE DIG

Hvis du har spørgsmål eller brug for hjælp, kan du tale med en voksen, du stoler på. Det kan fx være en voksen, der hvor du bor, eller din børne- og ungerådgiver i kommunen.

Du kan også ringe til BørneTelefonen, hvis du har brug for et råd. De har åbent døgnet rundt, så her er der altid nogen, der er klar til at lytte.

[BørneTelefonen.dk](https://www.børnetelefonen.dk)